

Regeringskansliet,
Försvarsdepartementet,
Rättsenheten
samt sändlista

ESK

Ert tjänsteställe, handläggare
Försvarsdepartementet, Rättsenheten,
Klara Lidman Kittel

Ert datum
2025-02-13

Er beteckning
Fö2025/00256

Vårt tjänsteställe, handläggare
FST JUR Civ,
Katarina Stütz Norland,
katarina.stutz-norland@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande

Försvarmakten har lämnats möjlighet att yttra sig över promemorian *En ändamålsenlig hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor* (Fö2025:6).

Försvarmakten avstyrker utredningens förslag till 32 a § andra stycket och 25 § fjärde stycket lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och lämnar följande synpunkter.

I övrigt har Försvarmakten inget att erinra mot förslagen.

Försvarmaktens stöd till civil verksamhet m.m.

Som framgår i utredningen¹ regleras Försvarmaktens möjligheter att ge Polismyndigheten stöd vid hantering av brandfarliga och explosiva varor i bl.a. förordningen (2002:375) om Försvarmaktens stöd till civil verksamhet (StödF).

Av 4 § StödF framgår att Försvarmakten på begäran får lämna stöd till bl.a. Polismyndigheten. Av 6 § StödF framgår att Försvarmakten får lämna sådant stöd endast om Försvarmakten bl.a. har resurser som är lämpliga för uppgiften och det inte allvarligt hindrar dess ordinarie verksamhet.

Föreslagen bestämmelse i 32 a § LBE innebär att Försvarmakten *ska* lämna Polismyndigheten det biträde som behövs om det inte medför synnerligt hinder i

---

¹ Se sid. 77

myndighetens ordinarie verksamhet. Enligt utredningen ska detta ses som ett uttryck för att stöd som utgångspunkt ska ges.² Därmed minskas på ett betydande sätt Försvarsmaktens möjligheter att göra en prioritering mellan att genomföra ordinarie verksamhet och att stödja andra myndigheter.

Med begreppet synnerligt hinder åsyftas av utredaren ”*de situationer som främst är aktuella är de som anges i förarbetena till lagen om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning, dvs. om resurserna behövs för att försvara landet mot ett väpnat angrepp, för att hävda Sveriges territoriella integritet eller för att fullfölja Sveriges internationella åtaganden*”.

Av 1 och 2 §§ i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terroristbekämpning framgår bl.a. att Polisen får begära sådant stöd av Försvarsmakten, och att Försvarsmakten ska ge sådant stöd *endast* om myndigheten har lämpliga resurser och om det inte medför synnerligt hinder i Försvarsmaktens ordinarie verksamhet. Som huvudregel krävs också ett medgivande från regeringen, vilket utgör en indikation på att möjligheten att begära stöd enligt den lagen endast är avsedd att användas i synnerligen allvarliga situationer.

Enligt Försvarsmakten är den möjlighet som lämnas i StödF tillräcklig för att uppfylla utredningens syfte i nu aktuellt avseende.

Angående resurser och medel – Sveriges skyldighet att fullfölja internationella åtaganden

Utredningen konstaterar³ att ”*Polismyndigheten i dagsläget inte har resurser för att ta hand om brandfarliga och explosiva varor i den omfattning som det kan vara frågan om när ett tillstånd återkallas. Det kan handla om flera ton varor som måste forslas bort och destrueras. Polismyndigheten hanterar idag beslag av sådana mängder och får då bistånd från Försvarsmakten. För att tydliggöra regleringen bör Försvarsmaktens stöd vid förverkande av brandfarliga och explosiva varor regleras i lag. Det framstår som ändamålsenligt, särskilt från ett kostnadsperspektiv, att Försvarsmakten får en skyldighet att bistå Polismyndigheten då det inte är rimligt att Polismyndigheten bygger upp en kapacitet att hantera brandfarliga och explosiva varor som Försvarsmakten redan idag får bedömas ha.*

Av utredningen framgår vidare att ”*resurser av särskilt slag avser på detta område framför allt förråd, lastbilar, personal och liknande resurser...*”

Försvarsmakten har under utredningens gång återkopplat, och vill återigen lyfta, att de resurser som utredaren menar finns hos Försvarsmakten, inte existerar idag.

² Se sid. 79

³ Se sid. 77.

Sverige inträdde vidare som allierad i Nato den 7 mars 2024. Att vara allierad i Nato innebär bl.a. en skyldighet för nationen att bistå i det militära och civila säkerhetsarbetet på olika sätt och enligt vissa fastställda planer. Skyldigheten innebär inte endast att bistå under en beredskapshöjning eller under ett väpnat angrepp, utan även att bistå Nato och allierade på olika sätt i fredstid. Framför allt är det Försvarsmakten som har tilldelats uppgifter inom ramen för denna del av allianssamarbetet. Sådana uppgifter kan komma att utgöras av bl.a. förrådshållning, transporter och omsättning av brandfarlig och explosiv materiel.

Försvarsmaktens huvuduppgift är att försvara Sverige och allierade stater mot ett väpnat angrepp med utgångspunkt i det kollektiva försvaret inom Nato. Utöver att hävda Sveriges territoriella integritet ska myndigheten även kunna bidra till att hävda allierade staters integritet. Mot bakgrund av att Försvarsmakten bl.a. ska kunna lämna värdlandsstöd (VLS) och förhandslagra materiel kommer det uppkomma en rad avvägnings- och prioriteringsfrågor som rör just de resurser av särskilt slag som krävs för det nu aktuella stödet till Polismyndigheten t.ex. förråd, lastbilar, personal, omsättningsplatser och liknande resurser. Utredningens förslag skulle innebära att Försvarsmaktens verksamhet behöver dimensioneras utifrån även denna uppgift. Detta kommer att påtagligt påverka Försvarsmaktens uppgift att försvara Sverige och allierade stater mot ett väpnat angrepp och att i övrigt delta i Nato-samarbetet.

Det föreligger i dagsläget inte några möjligheter för Försvarsmakten att ta emot de mängder av brandfarlig och explosiv materiel som utredaren nämner. Förslaget skulle således innebära ytterligare kostsamma och tidskrävande investeringar för Försvarsmakten i form av exempelvis en utökning av antalet förrådsplatser. Förslaget innebär också stora kostnader för Försvarsmakten för transporter, som till stor del är upphandlade, och för den utbildning som krävs för att personalen vid förråd, skjutbanor och skjutfält ska kunna hantera brandfarlig och explosiv materiel. Redan idag har vidare Försvarsmakten en brist på förråds- och transportpersonal.

Särskilt om brandfarliga varor och förrådshållning

Att förslaget numera också ska avse brandfarliga varor är en överraskning för Försvarsmakten. Försvarsmakten menar dock att det som har anförts ovan äger giltighet även avseende sådana varor. Om exempelvis Försvarsmakten på grund av föreslagen bestämmelse i 32 a § LBE måste ta emot och förrådshålla stora mängder brandfarliga vätskor från polisen, måste myndigheten dessförinnan tömma förråd och cisterner och därefter transportera bort egna och Nato:s brandfarliga och explosiva varor för att ge plats åt polisens.

Det Försvarsmakten kan nämna särskilt är också att lämnat förslag i 32 a § LBE kommer att innebära ytterligare åtgärdsbehov och stora kostnader, eftersom brandfarliga varor och explosiva varor som huvudregel inte får förvaras tillsammans.

I beredningen av detta ärende har inspektör explosiva varor Jean Eriksson, inspektör brandfarliga varor Mika Karlsson, inspektör brandfarliga varor Mats Karlström och försvarsjurist Anna-Karin Lönnheden deltagit.

Detta yttrande har beslutats ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har som föredragande försvarsjurist Katarina Stütz Norland deltagit.

Helene Arango Magnusson
Stf chefsjurist

Katarina Stütz Norland

Sändlista

Regeringskansliet,
Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se och
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Inom myndigheten för kännedom
HKV SäkInsp/MarkI